

پیام توسعه آموزش جندی شاپور

دو فصلنامه مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

سال اول، شماره ۱، زمستان و بهار، ۱۳۹۰-۱۳۸۹

معیارهای یک مقاله علمی - پژوهشی

علیرضا اولی پور*، عضو هیات علمی گروه بیهوشی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران

مصطفی فقهی، عضو هیات علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، اهواز، ایران

چکیده: در سالهای اخیر با شرطی شدن نوشتن مقاله جهت ارتقاء عمودی اعضای هیات علمی، علاقمندی این اعضا جهت نگارش مقاله افزایش یافته است. اما متأسفانه به موازات افزایش این علاقمندی، پذیرش این مقالات در ژورنالهای معتبر سخت تر شده شده است. در این دست نوشته سعی شده است با بیان اصول استاندارد مقاله نویسی گامی هر چند کوچک جهت کمک به نگارش مقاله توسط اعضای محترم هیات علمی نمود.

کلید واژه: نگارش، مقاله، عضو هیات علمی

Email: Sayah_bargard@Hotmail.com

*نویسنده مسئول، کمیته نشر و انتشارات، EDC.

- مقدمه:** در این نوشته به ویژگی‌های کلی یک مقاله علمی - پژوهشی برای انتشار در نشریاتی که مقالات آنها مورد داوری قرار می‌گیرند (Refereed Journals) پرداخته شده است. این نشریات یا مجله‌ها پس از دریافت مقاله آن را برای داوری نزد سه یا چند نفر از داوران که به موضوع مورد بحث مقاله آشنایی دارند ارسال می‌دارند. پس از دریافت نظرات و پیشنهادات داوران، در صورتی که مقاله قابلیت انتشار داشته باشد، نشریه مقاله مورد بحث را منتشر می‌نماید. چارچوب‌های آورده شده در این نوشته نیز می‌تواند برای مقاله‌های ارسالی برای همایش‌های علمی که مقالات آنها داوری می‌شوند مورد توجه قرار گیرد. توصیه جدی می‌شود که معیارهای زیر در هر مقاله علمی - پژوهشی مورد رعایت قرار گیرند. رعایت این معیارها باعث انسجام و استحکام مقاله شده و امکان پذیرش آن را در یک مجله علمی - پژوهشی افزایش می‌دهد.
- الف- مرتبط بودن مطالب و کامل بودن:** استدلال‌ها و بحث‌ها در کلیت متن مرتبط باشند و منابع و مراجع ادبیات تحقیق به درستی آورده شده باشند، منطقی و پیوستگی بین استدلال‌ها رعایت شود.
- ب- برخورداری از یک سازمان منسجم:** باید مقاله از یک ساختار شفاف مفهومی برخوردار باشد و عنوان‌ها و زیرعنوان‌های مناسب، صحیح و مرتبطی به کار برده شده شوند. نظام ارجاع دهی با ثبات و مناسب باشد.
- پ- برخورداری از یک محوریت تحقیقی در کلیت و ترکیب مقاله:** سعی شود، تفکر خلاق، ترکیب و استدلال ظهور و بروز در مقاله مشهود باشد. دقت فکری در باره عنوان اصلی موجود باشد. مفاهیم مرتبط به نحو مناسبی تحقیق شده باشند. استدلال‌ها و اثبات‌ها به وسیله مدارک و مستندات یا ارجاعات پشتیبانی شوند. شواهد کافی برای فهم موضوع وجود داشته باشد. ادبیات تحقیق مورد نقد و تحلیل قرار گیرد. ارتباط لازم بین ادبیات تحقیق و موضوع مورد تحقیق مقاله لحاظ شده باشد.
- ت:** ساختار عمومی مقاله: یک مقاله تحقیقی به طور کلی می‌تواند در برگزیده ساختاری مشابه ساختار زیر باشد.
- ۱- عنوان مقاله:** در این بخش باید موارد زیر رعایت شود.
- پرهیز از عنوان‌های کلی و روزنامه‌ای.
- استفاده از صفت و موصوف‌های لازم برای گویاتر نمودن عنوان.
- دارا بودن جذابیت برای جذب مخاطب.
- فشرده و مختصر و یادآوردنی.
- پرهیز از اصطلاحات نامأنوس و اختصار
- توجه به این نکته که عنوان یک برجسته است نه جمله.
- ۲- نام نویسنده/نویسندگان:** مشخص کردن نام و رابطه عضویتی نویسنده یا نویسندگان.
- ۳- چکیده:** معرفی کلی و گویای تحقیق، بیان هدف و قلمرو تحقیق، اهمیت کلی تحقیق، مروری فشرده بر ساختار مقاله، اشاره کلی به نوآوری‌ها و دستاوردهای مقاله.
- پرهیز جدی از آوردن مراجع، فرمول و علامت‌های ویژه.
- رعایت کوتاهی و فشرده بودن (در حد یک بند و سقف ۲۰۰ تا ۲۵۰ کلمه).
- توجه به این نکته که تعداد افرادی که چکیده را می‌خوانند بسیار بیشتر از کسانی است که مقاله را می‌خوانند.
- ۴- کلید واژه‌ها:** تا سقف پنج کلمه و یا اصطلاح.
- ۵- مقدمه:** یک مقدمه کامل باید شامل موارد زیر باشد.
- تعریف مسئله و قلمرو تحقیق.
- طرح اهمیت تحقیق.
- طرح سوابق تاریخی موضوع.
- طرح طبقه‌بندی‌ها و شاخه‌های مرتبط با موضوع.
- ارائه تعاریف اصطلاحات اصلی و علائم و اختصارات.
- مروری کلی بر بقیه مقاله.
- این بخش می‌تواند با بخش بعدی ترکیب شود.
- ۶- بررسی ادبیات موضوع، سابقه تحقیق:**
- طرح سابقه بر اساس یک نظم زمانی/دیدگاهی/مکتب فکری یا هر طبقه‌بندی دیگر؛
- طرح ارتباط ادبیات مورد بررسی با موضوع تحقیق؛
- بیان نقاط قوت، ضعف و محدودیت‌های ادبیات موضوع: صرف نظر کردن از طرح مطالب شخصی و تعصب آمیز.
- طرح یافته‌های موافق و مخالف در ادبیات.

- ارائه روند و سیر تحقیق و طرح جهت‌گیری آن.
- نقد و بررسی تئوری‌های طرح شده.
- مشخص کردن محدوده زمانی مورد بررسی.
- برقراری ارتباط بین ادبیات موضوع با موضوع مورد تحقیق.

۷- بدنه اصلی مقاله:

- متشکل از یک تا چند بخش و در برگزیده اصل تحقیق و مطالعه نظیر روش و متدولوژی، فرضیات، مدل ریاضی.

۸- نتایج:

ارائه خروجی‌های آزمایش‌ها، مدل‌ها یا محاسبات.

۹- بحث در باره نتایج:

- استخراج اصول، روابط و ارائه تعمیم‌های ممکن.
- ارائه تحلیل مدل یا تئوری.
- ارائه ارتباط بین نتایج و تحلیل‌ها.
- جمع بندی و نتیجه‌گیری طرح نتایج مهم و پیامدهای آنها.
- بیان استثناءها و محدودیت‌ها.
- طرح افق‌های تحقیقاتی برای ادامه و توسعه تحقیق.

۱۰- سپاسگزاری:

قدردانی از مؤسسات و یا اشخاصی که در به ثمر رسیدن تحقیق و یا بهتر انجام شدن فعالیت‌های مربوط به مقاله تأثیرگذار بوده‌اند.

۱۱- منابع:

- ارائه فهرست مرتب شده منابع.
- موارد ویرایشی: یکی از مهمترین موارد در تهیه مقاله نگارش صحیح آن میباشد. که شامل موارد زیر میباشد:
- رعایت ملاحظات دستوری در جملات و سعی در نوشتن جملات کوتاه و گویا.
- شماره گذاری عنوان بخش‌ها و زیربخش‌ها.
- شماره گذاری روابط و فرمول‌ها.

- ارائه شرح مفید و گویا در بالای جداول و پائین شکلها.
- شماره گذاری جداول و شکل‌ها به طور جداگانه.
- ارجاع دهی به هر جدول و یا هر شکل در متن از طریق شماره مربوطه.
- رعایت دندان‌گذاری مناسب به منظور تفکیک بهتر و خوانا تر نمودن نوشتار.
- پرهیز از شکسته شدن کلمات در دو خط متوالی (نظیر "می" در آخر خط و "شود" در ابتدای خط بعدی).
- پرهیز از کپی کردن تصاویر ناخوانای مراجع و منابع، سعی در بازطراحی آنها یا ذکر دقیق مأخذ در ذیل آنها.
- نکات ویژه ای که رعایت آن احتمال پذیرش مقاله را افزایش میدهد.
- سعی جدی در ثبات رویه‌های اتخاذ شده در نوشتار مقاله (مانند اندازه حروف، ضخامت خطوط در جداول و شکل‌ها، نوع خطوط لاتین در کلمات لاتین، فاصله شماره‌ها با متن یا روابط).
- الگوبرداری از ساختار آخرین مقالات منتشر شده در نشریه یا ژورنال هدف (نشریه‌ای که قصد دارید مقاله خود را برای انتشار ارسال دارید).
- ارائه مقاله کامل شده به اشخاص مطلع و مرتبط با موضوع مقاله و دریافت نظرات آنان و انجام عمل بالعکس در مورد آنان.
- واگذاری تهیه مقالات مروری به محققان با تجربه که در زمینه مورد بررسی صاحب نظر بوده و لاقبل چند مقاله در این رابطه منتشر نموده‌اند.
- اطمینان از دسترسی به مقالات مرجع مربوط به موضوع مقاله به ویژه مقالات جدید.
- رعایت امانت، صداقت و اخلاق از اصول مهم هر فعالیت علمی و تحقیقی است. مراعات نمودن این اصول از ضرورت بسیار بالائی برخوردار است.

References:

Coleman, E. B. Facilitating conceptual understanding in science: A collaborative explanation-based approach. Unpublished doctoral dissertation, University of Toronto, Ontario, Canada.(1992)

Keys, C. W. An interpretive study of students' use of scientific reasoning during a collaborative report writing intervention in ninth grade science. *Science Education*, 79, 415-435.(1995)

Criteria for a scientific paper – Research

Alireza Olapoor^{1*}

Mustafa feghi¹

¹: Faculty member of Jundishapur University of medical science, Ahwaz, Iran

* Corresponding author Dr. Alireza Olapoor of Jundishapur University of EDC

Email: Alireza_Olapoor@yahoo.com

Abstract: In recent years, with conditioning to improve upgrade vertical of faculty members. Interesting for scientific writing has increased. But unfortunately with increase the interest, acceptance of these articles in prestigious journals is more difficult. In this manuscript we try to explain standard scientific writing.

Key words: Scientific writing, Article, Faculty members